

3.3 Creixement econòmic

Un impuls al turisme i a l'economia productiva

*el canvi
segur*

Resum executiu

És evident que l'economia del futur passa, obligatòriament, per la diversificació de diferents sectors, però hem de tenir en compte que el turisme és un component clau que obri nous camps a la innovació, a la investigació, a les noves tecnologies i a tot un nou ventall de possibilitats econòmiques que componen un terreny abonat per la productivitat balear.

No hi cap dubte que el sector dels serveis es troba avui davant una cruïlla que marcarà el futur econòmic al voltant de l'oci. És, per tant, el moment d'avançar cap a una redefinició del model per adaptar-lo a les noves circumstàncies.

Hem d'aplicar els esforços en afegir més valor als nostres productes turístics, ja que existeix un nombre suficient de consumidors a Europa disposats a pagar un poc més per gaudir d'un producte millor. No es tracta d'intentar atreure únicament als visitants d'un poder adquisitiu elevat, es tracta de retenir a les classes mitjanes europees que estan disposades a pagar un "plus" per una millor oferta, diferenciada, diversa, més segura i propera. Es tracta d'arribar, amb l'oferta de nous productes, a un sector de demanda interessat que tradicionalment no havíem explotat.

La millora de la nostra producció industrial mitjançant la innovació ha de ser un corollari per tots els altres sectors productius bàsics: el comerç, la indústria, l'agricultura i la pesca. Atenent a aquest fet, es proposa tot un seguit d'iniciatives:

1. La qualitat turística com estratègia ha de substituir al preu com a únic factor de competitivitat. En paral·lel, les polítiques i accions de millora i revalorització del medi ambient han de substituir l'estratègia del consum indiscriminat de recursos. Igualment, es lluitarà contra el turisme que no respecti els límits ètics.

2. La diversificació de productes turístics ha de ser estratègia bàsica per la millora de l'oferta i la reducció de l'estacionalització.

3. Passar d'una política d'augment de places turístiques a una altra de contenció de l'oferta hotelera i extrahotelera.

4. Liderar el repte tecnològic i científic del turisme, mitjançant la potenciació de l'Escola d'Hoteleria de la UIB i del Parc Bit amb l'augment de la implicació del sector privat.

5. Regulació del tot inclòs: en el sentit de fixar i exigir una ratio entre places turístiques i treballadors fixos, d'acord amb els agents socials; un mínim de tres estrelles; plans de qualitat.

6. Nova regulació dels lloguers turístics.

7. Un pla de temporada baixa per a potenciar altres productes per tal d'incrementar el percentatge de places obertes sobre existents, i alhora, augmentar l'ocupació i els ingressos directes i indirectes del turisme.

8. Les Illes Balears necessiten d'unes connexions aèries i marítimes suficients en quant a rutes, freqüències i capacitat. Hem de garantir el transport de persones i mercaderies, promoure l'accés a la igualtat d'oportunitats, dinamitzar l'economia i afavorir l'eixamplament de la temporada turística i la millora de la qualitat de l'oferta.

9. Hem d'incorporar una tarifa única i universal de 30 euros en els vols intesinsulars (tot suprimint el descompte de resident, que aniria destinat a compensar la companyia operadora) que impulsi la competitivitat industrial, comercial i turística. Aquesta modificació significaria endemés un important estalvi per a la Comunitat

10. Exigim el manteniment de la titularitat i la gestió pública dels aeroports de les Illes Balears, amb la màxima capacitat de decisió estratègica, comercial, econòmica i financera per part del Govern, dels Consells Insulars i amb la participació de les entitats i associacions econòmiques i socials més representatives.

11. Aprovar un Pla Estratègic específic per a cadascuna de les Illes Balears destinat a incrementar la competitivitat de la indústria nàutica

12. Promourem que els establiments comercials s'han d'instal·lar dins la trama urbana consolidada en front als desenvolupaments a les perifèries.

13. Exigirem als grans equipaments comercials que afrontin les inversions necessàries per evitar la congestió de tràfic i altres costos socials i mediambientals que no estiguin supeditades a operacions immobiliàries.

14. Tenim a punt un Pla Industrial per a la pròxima dècada que readapti a les noves realitats tecnològiques les produccions tradicionals i que doni facilitats i empenta a les noves iniciatives que tenguin demanda en el món globalitzat.

15. Un objectiu: assolir el 0,5% sobre el PIB a I+D+i. En aquest sentit el "Pla de Ciència" esdevindrà un instrument clau en la definició de les estratègies per rendibilitzar al màxim l'increment inversor.

16. Abordarem la segona fase del Parc Bit de Mallorca i la construcció del de Menorca.

17. Constituïrem i consolidarem un veritable Servei Econòmic Exterior de les Illes Balears, en línia amb les principals economies europees. Per això impulsarem el Pla d'internacionalització de l'Empresa Balear.

18. Assegurarem la continuïtat de les explotacions agràries com eines bàsiques del desenvolupament econòmic en el món rural i de l'equilibri territorial; amb el suport a la subscripció de contractes territorials d'explotació, que pretendran fomentar el desenvolupament i manteniment d'usos sostenibles en el sector.

19. Potenciarem clubs de productors potenciant els productes que pertanyen a D.O. (Denominacions d'Origen), IGP (Indicació Geogràfica Protegida), marques de qualitat i agricultura ecològica, reconegudes per l'administració. Totes les rutes estaran lligades a plans turístics.

20. Proposem declarar la ramaderia i l'agricultura ecològica sectors estratègics de les Illes Balears.

21. Fomentarem les explotacions comunitàries de la terra a través de formules associatives, cooperatives i sat's, que permetin una major rendibilitat

22. Es millorarà la comercialització dels productes de la mar, mitjançant les marques, precintes i distintius.

23. Instarem a l'aprovació d'un Règim Especial per a les Illes Balears en matèria energètica ambiciós i realista, que doni resposta a les exigències i les demandes de la ciutadania i l'empresariat balear.

24. Rebutjam de forma rotunda les propostes de prospeccions que van a la recerca de combustibles fòssils tant pel que fa a la recerca de gas d'esquist (mitjançant la tècnica denominada fracking) com les de petroli al llarg de la mediterrània occidental.

25. La lluita contra l'estacionalitat és una prioritat pels socialistes i, per això, dissenyarem un pla d'actuació, generat dins l'àmbit d'un Think-Tank, per la posada en marxa d'un pla pilot a cada illa que permeti investigar i dissenyar estratègies, productes, màrqueting i catàlegs d'experiències i serveis tecnològics amb l'objectiu de tenir obert el destí durant 12 mesos.

Un impuls al turisme i a l'economia productiva

L'esclat de la bombolla especulativa a les Illes Balears i les nefastes conseqüències d'ordre econòmic i social que han suposat, donen la raó a un dels principis bàsics del PSIB-PSOE: l'aposta irrenunciable per a l'economia productiva, aquella que crea un creixement sòlid, sostenible i molts canals de repartiment de la riquesa.

Quan a les Illes Balears es parla d'economia productiva, es parla de turisme i de un tot ample ventall d'activitats lligades directa o indirectament amb aquest sector. És evident que l'economia de futur passa, obligatòriament, per la diversificació de sectors, però hem de tenir en compte el propi turisme és un component diversificatiu que obri nous camps a la innovació, a la investigació, a les noves tecnologies i a tot un nou ventall de possibilitats econòmiques que composen un terreny abonat per la productivitat balear.

No hi cap dubte de que el sector de serveis es troba avui davant una cruïlla que marcarà el futur econòmic al voltant del oci. És, per tant, el moment d'operar una redifinició del model per adaptar-lo a les noves circumstàncies.

El sector terciari, configurat per activitats com turisme i hoteleria, comerç a l'engròs i al detall, transport i activitats professionals, artístiques i d'entreteniment, aporta més del 72% del valor afegit brut que genera l'economia de les Illes Balears. El 18,70% l'aporta el sector de la construcció, on tenim activitats pròpiament associades a la construcció, però també a les activitats immobiliàries que es deriven. Encara que els dos sectors esmentats generen més del 90 per cent del total de la producció econòmica de l'arxipèlag, és important assenyalar que el sector secundari ascendeix fins el 8,36% incloent-hi la indústria manufacturera i extractiva, el subministrament d'energia i la gestió de residus; i el sector primari que no arriba al 1% del valor afegit generat a les Illes Balears. Aquest és el mapa sobre el qual s'opera l'economia illenca i en el que el turisme suposa la indiscutible columna vertebral.

El turisme és una activitat que es desenvolupa sobre un territori, on el protagonista principal és la societat receptora. S'ha interpretat, en algunes ocasions, que la matèria primera d'aquesta indústria és el client, o també l'operador que controla el flux de clients. Una concepció del turisme que és parcial i, fins i tot, interessada. La matèria primera del turisme és el territori. El territori entès en el seu conjunt.

La idea que el turisme implica a tota la societat, no ha tingut, fins ara, una bona comprensió. Però que el turisme és cosa de tots - perquè es duu a terme sobre un territori que és patrimoni col·lectiu i l'activitat interessa de forma directa o indirecta a una bona part de la col·lectivitat - implica que sobre el fet turístic tots hem d'opinar, mitjançant els sistemes propis d'una societat democràtica. És des d'aquesta concepció que s'han d'asentar les bases d'un turisme de futur, possible, únicament, amb la implicació de tota la societat.

El predomini quasi absolut d'un producte bàsic i estandarditzat entorn al "sol i platja", ha donat com a resultat una forta estacionalitat a l'activitat turística. A més, la comercialització d'aquest producte turístic ha quedat en mans de touoperadors estrangers, que han controlat, definit i condicionat la imatge i el producte de la nostra destinació a l'exterior. Paral·lelament, a zones del litoral (i posteriorment també a l'interior) petits inversionistes han creat una oferta de residències i apartaments, que avui configuren una part del que és l'oferta d'allotjament.

Aquest model ha generat efectes positius, com és un elevat creixement econòmic, una molt bona accessibilitat i connexions permanents amb la resta de països europeus, un bon nivell de infraestructures turístiques, una alta localització a la costa de l'oferta d'allotjament, un lideratge en "know how" hoteler en turisme vacacional i un elevat interès dels grans TTOO per les destinacions de la costa mediterrània espanyola. Però aquest turisme de masses també ha dut elements negatius relacionats amb la sostenibilitat: un deteriorament del medi ambient com a conseqüència de la forta i sostinguda pressió sobre determinats recursos naturals.

Per altra part, el turisme s'ha comportat com un gran generador de riquesa però pèssim distribuïdor, atesa la precarietat laboral i l'escassa especialització i qualificació de l'ocupació que ha generat. El predomini de les grans empreses sobre l'extens teixit empresarial format per petites, mitjanes i micro empreses, ha fet que aquestes s'hagin vist privades de tenir accés directe als mercats, que ha estat sempre en mans dels grans operadors.

Però aquesta qüestió s'ha vist alterada amb la irrupció -ja fa uns anys- de les noves tecnologies aplicades a la comercialització dels serveis turístics. Avui, un ciutadà pot comprar per internet qualsevol servei turístic. Per això, aquest ciutadà posa en qüestió el poder i el control que exercien els TTOO sobre el mercat. Tota revolució implica un canvi en el poder, que en aquest cas passa del TTOO al ciutadà.

La reacció immediata dels TTOO va ser introduir la fórmula del "tot inclòs" com a producte estrella per a les famílies europees i així accentuar la crisi del paquet turístic tradicional amb aquesta fórmula. Estratègia comercial adient a les destinacions emergents, però que no ho és gens per a la nostra destinació.

A les Illes Balears el tot inclòs afecta negativament al complex teixit comercial i de restauració que s'ha estructurat durant aquests anys. Pel que fa a la despesa turística global, aquest sistema presenta un escorament evident i molt fort de la despesa a la destinació cap a la despesa a l'origen, fins arribar al 70%. És a dir, allò que abans es pagava i consumia aquí, ara es paga al país d'origen i es consumeix als nostres bars!

Readaptar el model turístic tradicional

Hem d'aprofitar els avantatges que té formar part d'Europa i de la Unió Monetària, que en són molts. Hem d'aplicar els esforços en afegir més valor als nostres productes turístics, ja que existeix un nombre suficient de consumidors a Europa disposats a pagar un poc més per gaudir d'un producte millor. No es tracta de intentar atreure únicament als visitants d'un poder adquisitiu elevat, es tracta de retenir a les classes mitjanes europees que estan disposades a pagar un "plus" per una millor oferta, diferenciada, diversa, més segura i propera. Es tracta d'arribar, amb l'oferta de nous productes, a un sector de demanda interessat que tradicionalment no havíem explotat.

És cert que l'augment de la competència ha limitat la posició privilegiada que hem tingut durant molts anys. La Mediterrània com a macroregió turística s'ha fet més complexa, però les nostres illes segueixen gaudint d'una sèrie d'avantatges que els hi donen un plus de competitivitat davant altres destinacions de la conca: la proximitat amb gran part dels mercats emissors; la seguretat considerada de forma global, o l'absència de perills naturals; la qualitat dels serveis públics; la facilitat de tot tipus de comunicacions i accessibilitat ens situen a un bon lloc.

Per poder fer front a la competència a la que ens veiem sotmesos i aprofitar els recursos propis de cada illa, els Consells Insulars han de poder disposar de recursos propis per establir l'estratègia particular a cada illa, tot i aprofitant les sinèrgies d'una acció conjunta, però sense comprometre l'estratègia pròpia de la creació del producte i de la promoció diferenciada. Per fer de les Illes Balears un destí turístic diferenciat, pròsper, competitiu, sostenible i de tot l'any, apostarem per la qualitat integral i el compromís amb allò local i social. Així, la readaptació del model turístic balear s'ha de sostenir sobre les següents bases:

- Apostar per un creixement sostenible, basat en la qualitat, la fidelització dels clients i en un major valor afegit, i no només en la quantitat de turistes rebuts.
- Donar suport al desenvolupament durant tot l'any de l'oferta especialitzada en totes les seves variants com integrants essencials del producte i les experiències turístiques.
- Posar a la adaptació i la lluita contra el canvi climàtic a la base de tot nou canvi i reforma de les instal·lacions públiques i privades. Assegurar l'objectiu de la "Petjada Ecològica Mínima" i el "Balanz Carboni Zero" com a objectiu prioritari de tota la comunitat autònoma i dels seus ciutadans.
- Actuar immediatament sobre els destins turístics madurs de manera consensuada entre el sector públic i el privat, amb actuacions potents de rehabilitació que evitin l'obsolescència d'aquests destins i revaloritzin de forma integral els espais turístics de cada illa.
- Incentivar una nova visió empresarial que afavoreixi la innovació, l'anticipació i l'adaptació al canvi continu de la indústria i de la societat.
- Reforçar els actuals sistemes d'informació i coneixement del turisme balear que facilitin la millor presa de decisions públiques i privades.
- Aconseguir fons públics i privats addicionals amb caràcter fina-

lista amplis per finançar actuacions d'ocupació, contra l'estacionalitat i la reforma de destins, gestionats de manera conjunta entre el sector públic i privat i amb caràcter municipal, insular i autonòmic.

- La qualitat com estratègia ha de substituir al preu com a únic factor de competitivitat.
- Les polítiques i accions de millora i revalorització del medi ambient han de substituir l'estratègia del consum indiscriminat de recursos.
- Cada Consell Insular ha de disposar dels recursos necessaris per a la creació i manteniment de productes turístics i poder realitzar els seus respectius plans de desestacionalització d'acord amb els agents privats i comptant amb la seva participació
- Passar d'una política d'augment de places turístiques a una altre de contenció i millora de l'oferta, tant hotelera com extrahotelera. La millora de la qualitat de les instal·lacions, serveis i equipaments mitjançant polítiques de rehabilitació que millorin la qualitat i l'augment de la categoria
- Liderar el repte tecnològic i científic del turisme mitjançant la potenciació de l'Escola d'Hoteleria de la UIB, amb l'augment de la implicació del sector privat i amb la potenciació de la investigació i el desenvolupament de l'economia digital aplicada al turisme, tant al Parc Bit com a la resta d'institucions i empreses de les Illes Balears.
- Impulsar l'Escola de Turisme d'Eivissa amb l'especialització a la gestió d'empreses d'oci i d'activitats musicals i creant estudis específics de postgrau
- Fomentar una estratègia de promoció del producte turístic en temporada baixa durant l'estada del turista en els mesos de temporada alta i d'altres múltiples estratègies desestacionalitzadores
- La millora de l'oferta especialitzada en les seves diverses manifestacions
- Fomentar les noves tecnologies dins dels canals de comercialització
- Impedir el canvis d'ús de turístic a residencial

Marc legislatiu

Per altra banda, en el marc legislatiu s'ha de portar a terme una reforma de la Llei 8/2012, de 19 de juliol, del Turisme de les Illes Balears amb les referències següents:

- Adequació de competències segons el marc estatutari. _0037 Adequació del marc competencial local.
- Eliminació de qüestions urbanístiques que són d'aplicació exclusiva al sector d'allotjament turístic.
- Regulació del tot inclòs: en el sentit de fixar i exigir una ratio entre places turístiques i treballadors fixos, d'acord amb els agents socials; un mínim de tres estrelles; plans de qualitat.
- Eliminació de dispenses i exoneracions del text legal.
- Crear un marc jurídic pels lloguers turístics dels habitatges plurifamiliars de manera que, en les condicions establertes, puguin ser llogats mitjançant la correcta tributació dels ingressos obtinguts per particulars d'aquesta activitat, les garanties de qualitat dels

serveis hotelers/turístics prestats i garantint les condicions laborals de les persones lligades a aquestes activitats.

- Regulació dels usos secundaris i compatibles, en el sentit de que aquestes activitats únicament es puguin dur a terme si l'activitat principal de l'establiment roman oberta.

Pel que fa al producte turístic pròpiament dit l'articulació d'iniciatives ha de pivotar per tipus de temporada.

En temporada alta s'ha d'augmentar el nivell de qualitat del producte "sol i platja" que s'ofereix als nostres visitants per a què creixi la sensació de satisfacció en els nostres clients, i per tant, assegurar-ne el seu retorn en el futur. En aquest sentit, estem parlant de millorar la qualitat tant dels serveis (oferta d'allotjament i complementària) com d'instal·lacions (platges, aigües,...), regulació de les concessions dins l'espai geogràfic de la platja, enquestes de qualitat...

Pel que fa a la temporada baixa i mitja s'han de potenciar altres productes per tal d'incrementar el percentatge de places obertes sobre existents, i alhora, augmentar l'ocupació i els ingressos directes i indirectes del turisme. A continuació se'n exposen alguns:

- Assegurar i millorar la connectivitat amb la Península i Europa durant la temporada baixa, amb el consens dels TT. OO., companyies aèries i el sector turístic.
- Promoure de forma quasi exclusiva les quatre marques, com un destí de tot l'any i donant a conèixer les imatges de les activitats pròpies de la mitja i baixa temporada.
- Apostar per unes Illes lliure de CO2 com a singularització i referent mediambiental i establir indicadors turístics de consum energètic i criteris bàsics en les reformes hoteleres.
- Arribar a un acord amb programes nacionals, com l'IMSERSO, però també europeus, com la iniciativa "Senior Tourism" pertanyent al Programa CALYPSO de la Unió Europea.
- Aposta ferma pel turisme esportiu, sobretot el ciclista i el senderista.
- Impulsar el turisme de congressos. A tal efecte, és indispensable finalitzar el Palau de Congressos de Palma i convertir la ciutat com un centre de convencions europeu; impulsant els Convention Bureau existents i realitzant una política activa en la dinamització del palau de Congressos d'Eivissa.
- Insistència en el turisme cultural i el gastronòmic, el de creuers, el nàutic, el de shopping i el de wellness.
- Posar en valor la serra de Tramuntana, Patrimoni de la Humanitat a Mallorca; la ciutat d'Eivissa, Patrimoni de la Humanitat; Menorca, Reserva de la Biosfera, i les praderies de posidònia d'Eivissa i Formentera, i el poblat de la Caleta també Patrimoni de la Humanitat.
- Impulsar la construcció de la segona fase del Parador de Dalt Vila i dotar el Consorci de Patrimoni de la Humanitat d'Eivissa per al manteniment dels bens patrimonials i la seva dinamització com atractiu turístic.
- Pel que fa a la fiscalitat s'ha d'avançar en la proposta de bonificacions pels establiments oberts tot l'any (IBI, Seguretat Social,...)
- Promocionar aquest tipus de producte en els nostres principals mercats emissors de la Unió Europea i en d'altres mercats emergents.
- Realització de polítiques d'investigació de nous mercats emissors que complementin els tradicionals

Unes Illes connectades entre sí, a la Península i a la resta del món

Necessitam unes connexions aèries i marítimes suficients en quant a rutes, freqüències i capacitat. Hem de garantir el transport de persones i mercaderies, promoure l'accés a la igualtat d'oportunitats, dinamitzar l'economia i afavorir l'eixamplament de la temporada turística i la millora de la qualitat de l'oferta.

La Declaració d'Obligacions de Servei Públic dels vols entre illes, amb uns preus excessius, lesiona la cohesió social i territorial i dificulta la consolidació del projecte polític de país. Les connexions amb els principals aeroports peninsulars i continentals presenten un dèficit significatiu, sobretot per part d'Eivissa i de Menorca i en especial en hivern.

La declaració d'obligacions de servei públic Menorca Madrid presenta un preu excessiu. La ruta Barcelona Menorca i les que connecten Eivissa amb Madrid i Barcelona en temporada d'hivern no estan ben ateses ni per freqüències ni per horaris ni tarifes. En les connexions de Mallorca amb la Península i el continent s'han arbitrat mecanismes que permetin aportar estabilitat al sistema i millorar la competitivitat.

Amb la caiguda de demanda per la crisi, han deixat d'operar-se rutes secundàries i s'han produït importants increments de preus. En canvi, l'AVE ha obert noves rutes, amb agressives polítiques de preus que han desviat un volum important de demanda cap al tren en benefici de destins competidors.

Hem d'instaurar estratègies de promoció d'acord amb la iniciativa privada i les companyies aèries amb acompanyament públic per tal de millorar la connectivitat en temporada baixa, incrementar la competitivitat i la quantitat i qualitat de l'ocupació. Des de la concurrència pública hem d'impulsar polítiques de foment de la connectivitat turística, de manera transitòria, per allargar la temporada turística, estimular i consolidar l'oferta de nous productes turístics i afavorir l'obertura de nous mercats.

La Declaració de Servei Públic entre illes ha aportat estabilitat al sistema, però en no ser intervinguda econòmicament, la tarifa és excessiva tot i amb el 50% de descompte. Hem d'implantar una tarifa única i universal de 30 euros.

La connectivitat aèria amb Espanya i Europa presenta un dèficit significatiu de relacions punt a punt, sobretot per part d'Eivissa i de Menorca, que s'agreuja en hivern. Es proposa declarar de Servei Públic (amb caràcter anual) les rutes de Mallorca, de Menorca i d'Eivissa amb Barcelona i Madrid. Cadascuna d'aquestes Declaracions (una per ruta), de mínims, haurà d'establir el número de freqüències, l'oferta de seients, les franges horàries i les tarifes màximes. Les condicions s'hauran d'establir en dues temporades diferenciades: d'hivern i d'estiu.

Es proposa declarar Obligacions de Servei Públic amb la previsió d'un concurs de licitació amb despesa incorporada, les rutes de Menorca amb Barcelona i d'Eivissa amb Barcelona i Madrid en temporada d'hivern amb una tarifa única i universal (suprimint el descompte de resident) i revisar en el mateix sentit la ruta Menorca-Madrid, amb preus excessius tot i la compensació econòmica que rep la companyia.

Aeroports amb titularidad i gestió pública balear

Exigim el manteniment de la titularitat i la gestió pública dels aeroports de les Illes Balears, amb la màxima capacitat de decisió estratègica, comercial, econòmica i financera per part del Govern, dels Consells Insulars i amb la participació de les entitats i associacions econòmiques i socials més representatives.

Les polítiques de connectivitat vinculades a la indústria turística depenen de la capacitat de participar en la presa de decisions estratègiques des de la nostra comunitat. És fonamental poder decidir sobre la gestió dels aeroports més enllà de la participació en òrgans de coordinació i/o consulta. La creació dels Comitès de Ruta així com el Comitè Coordinació aeroportuària són passes positives, però és imprescindible l'establiment d'un autèntic mecanisme de participació en la gestió dels aeroports vinculat a un nou sistema de distribució del recursos. Sense la necessitat de renunciar al manteniment d'un fons econòmic de gestió d'AENA que compensi els aeroports més deficitaris, la nostra Comunitat ha de poder participar en la decisió dels recursos que generen els nostres aeroports per tal de fer-los més competitius. En definitiva, es proposa:

La participació efectiva del Govern de les Illes Balears, Consells Insulars, Ajuntaments i les principals entitats cíviques de la Comunitat en la gestió de cadascun dels Aeroports de les Illes Balears.

S'ha de destinar un % de la facturació/benefici d'explotació de cada aeroport a la promoció de les connexions aèries que el comitè de rutes local consideri necessari.

Una nova política de Taxes Aeroportuàries amb dos trams: AENA i Autònic, tot reservant un percentatge a la gestió de xarxa i a la compensació solidària amb aeroports deficitaris. Es tracta d'establir un tram específic dels ingressos dels aeroports destinat a prioritzar polítiques estratègiques de connectivitat que afavoreixin la competitivitat en temporada alta, la desestacionalització i l'obertura (incentivada via taxes i/o concursos públics de lliure concurrència) de noves rutes.

La transferència efectiva i amb dotació suficient dels aeròdroms de Son Bonet i Sant Lluís i la redacció de plans estratègics per tal d'integrar-los a l'oferta turística en un segment d'especialització en tant que destí d'alt valor afegit.

El transport marítim i la nàutica

El transport marítim és fonamental per a garantir la suficiència del transport de persones i mercaderies, tant pel que fa a l'exportació de productes elaborats per les indústries de les Illes Balears i, especialment, a Formentera, com per a garantir l'abastiment de productes de primera necessitat i especialment d'aquells considerat "perillosos", com ara l'oxigen hospitalari. Així mateix, el transport marítim és estratègic.

El contracte d'obligació de servei públic per al transport marítim està caducat i necessita d'una profunda revisió. Per tant, hem d'impulsar, aprovar i licitar un nou contracte d'obligació de servei públic per al transport ma-

rítim on es determinin amb suficiència les rutes, freqüències i preus, la capacitat de passatge i de càrrega de mercaderies (amb especial esment a aquelles considerades perilloses), així com de transport de vehicles.

Pel que fa a les activitats relacionades amb els ports i el mar és evident que han generat tradicionalment a les Illes Balears una notable xarxa d'activitat econòmica a partir de la construcció i manteniment d'embarcacions, de petites indústries i comerços que s'hi vinculen, així com de multitud d'empreses d'origen familiar que es dediquen als serveis nàutics vinculats a les activitats econòmiques tradicionals com la vela, la pesca professional i recreativa i, de manera significativa i de cada vegada més majoritària, les dedicades a les múltiples activitats nàutiques relacionades amb el turisme.

La promoció pública de l'activitat nàutica esportiva i recreativa de les Illes Balears ha de ser un pilar estratègic de les polítiques d'atracció i desestacionalització turístiques per la seva capacitat de diferenciació, de generació d'ocupació i d'activitat econòmica diversificada mitjançant la potenciació i el treball conjunt amb les Estacions Nàutiques.

Es potenciarà i treballarà amb les Estacions Nàutiques allà on n'hi hagi per a treballar amb el conjunt d'activitats nàutiques. Aquestes ajuden a ordenar el sector, proporcionant a les petites empreses la unitat de promoció i comercialització que les fa actives a mercats que soles no podrien arribar. Els sectors d'activitat econòmica vinculats a la nàutica necessiten d'un procés consensuat d'ordenació i modernització d'acord amb el seu caràcter estratègic, tot afavorint la seva representativitat col·lectiva i simplificant, impulsant i dinamitzant els canals d'interlocució i consens amb l'administració. Per tot això es prendran les següents iniciatives:

- Aprovar un Pla Estratègic específic per a cadascuna de les Illes Balears destinat a incrementar la competitivitat de la indústria nàutica a partir de la racionalització i ordenació de la seva activitat, l'establiment de les línies mestres de regulació de les distintes activitats que la componen, la professionalització de les estructures empresarials, la implantació de les tecnologies de la informació i el coneixement en la gestió dels recursos i la seva comercialització així com de promoure la qualificació laboral i l'estabilitat i la qualitat de l'ocupació.
- Impulsar polítiques públiques formatives professionals d'acord amb els sectors empresarials lligats a l'activitat nàutica per tal de millorar la qualitat de l'oferta dels serveis nàutics de caràcter turístic així com en aquelles activitats vinculades al manteniment i hivernada d'embarcacions per tal d'aconseguir allargar la temporada d'activitat econòmica dels nostres ports.
- Establir línies formatives destinades a recuperar les arts constructives d'embarcacions tradicionals com a font d'ocupació professional, impulsar la recuperació i manteniment dels valors patrimonials de les activitats, arts i embarcacions tradicionals, afavorir la seva pervivència amb polítiques de discriminació fiscal positiva i la seva articulació a partir dels seus valors pedagògics i la seva capacitat de generació d'activitat econòmica i interès promocional.

La gestió dels ports de la les Illes Balears, tant si es fa de manera directa per part de l'Administració com si actuen en règim de concessió, necessita

d'enfocar la seva estratègia en l'establiment de sinergies econòmiques amb l'activitat nàutica i comercial que s'hi vincula i no només amb l'objectiu exclusiu de la generació de negoci per l'ens gestor i/o titular. En cap cas poden perdre la seva condició necessària de promotors de l'activitat econòmica i comercial al servei de l'interès col·lectiu, que ha de ser necessàriament compatible amb la seva suficiència financera. La política de taxes i preus públics necessita d'un procés d'ordenació, racionalització i simplificació.

Autoritat Portuària i Ports de les Illes Balears treballaran conjuntament amb Ajuntaments i Consells Insulars per a la millor integració de l'activitat portuària en la dinàmica de la ciutat on es situa i que dita activitat ajudi a una dinamització de la zona mixta port-ciutat.

Les decisions estratègiques de l'Autoritat Portuària respectaran qualsevol bé protegit que tengui valor històric, patrimonial, etnològic i paisatgístic.

Es considera necessària per a una major racionalitat d'usos en els recursos portuaris que tant Autoritat Portuària com Ports de Balears posin a disposició un percentatge dels recursos dels generats durant l'estiu a cada port per a la promoció de l'activitat del mateix hivern.

En aquest sentit és inajornable promoure davant les administracions competents, des del consens, la revisió de l'actual sistema de taxes, impostos i preus públics que afecten de manera directa i indirecta al sector nàutic i a l'activitat de transport marítim d'oci. En aquest sentit els socialistes expressem de forma clara i taxativa el rebuig a la privatització de la gestió dels amarraments actualment adscrits a Ports de les Illes Balears, els quals són de titularitat pública. A més impulsarem, entre d'altres, les següents mesures:

- El compliment estricte de la Llei de Taxes, de forma que en cap cas, les que s'hagin d'abonar puguin suposar un excedent sobre el cost real del manteniment de les instal·lacions portuàries en el que s'ubiquen els amarraments adscrits al Servei de Ports.
- L'aplicació d'un descompte sobre les taxes en els supòsits en que els subjectes passius siguin jubilats amb les franges més baixes de pensions, discapacitats o titulars d'embarcacions tradicionals de les Illes Balears.
- L'aplicació de descomptes en el preu de les llicències de pesca per aquells que participin habitualment en col·laboracions científiques.

Amb la finalitat d'optimitzar recursos i infraestructures es reforçarà la col·laboració i coordinació entre les entitats de ports de les Illes Balears i Autoritat Portuària dissenyant estratègies de llarg termini que vagin a la recerca de la competitivitat i la qualitat del servei, no tan sols de la pròpia infraestructura portuària sinó sobre tot del conjunt de cada un dels territoris illencs.

Es fa necessari revisar la legislació vinculada a les activitats nàutiques i l'ordenació, planificació i regulació portuàries des dels principis de l'interès general, la seguretat jurídica i la sostenibilitat econòmica i mediambiental, així com articular el seu desenvolupament reglamentari. A més s'obrirà la participació i transparència dels òrgans de direcció de Ports de les Illes Balears. La planificació portuària també suposarà un detallat anàlisi sobre

la idoneïtat de les rampes de varada, ubicació i manteniment, així com el increment de les zones d'aparcament que garantissin l'estacionament als titulars dels amarraments.

Promoure el model de comerç mediterrani

Quan es parla d'economia productiva s'ha de parlar del sector comercial que, dins l'economia balear és important atès que representa més del 13% del valor afegit brut, a través d'unes 17.000 empreses, la majoria petites i mitjanes. A més, contribueix a vertebrar les ciutats i els pobles a través dels 21.300 locals comercials dels que, 14.369 són de comerç minorista i manté 60.000 llocs de feina directa.

Actualment, els resultats econòmics del petit i mitjà comerç s'han reduït considerablement, com a conseqüència de la crisi i per la competència de les grans empreses, situació que s'agreuja amb les polítiques liberalitzadores pels diferents governs del Partit Popular, mirant únicament pels interessos de les grans empreses de distribució. L'evolució del comerç minorista a les Illes Balears, mesurada a través de l'Índex de Comerç al por Menor a Precios Constantes mostra com, en el període 2008-2012, la mitja de resultats anuals són negatius (de 24,9 punts). Des del PSIB-PSOE defensam un model comercial mediterrani, en el qual cada territori conserva la seva pròpia idiosincràsia.

Defensam un comerç que es centri a zones urbanes on hi ha les persones, és a dir, on s'hi troba concentrada la demanda, un tipus de comerç que és harmònic amb el nostre entorn i que dinamitza barris, pobles i ciutats com a eixos de convivència. L'oferta s'estableix on hi ha la demanda.

L'actual Llei de Comerç, amplia el termini d'obertura dels comerços en 16 diumenges i festius a 90h/setmana (suposa una mitja 15h/dia). Aquesta mesura no incrementa la xifra de consum ja que es manté estable, i en contra, s'incrementen els costos de les empreses que amplien l'horari (costos de llum, de personal,...). A més, té un impacte negatiu sobre el comerç de centre de ciutat i afavoreix les noves implantacions a la perifèria. Aquestes polítiques ultraliberalitzadores del model actual desequilibren el consens que havia existit fins fa quatre anys en el sector comercial; són polítiques que afavoreixen els grans operadors comercials i no garanteixen la pluralitat.

La Directiva de Serveis no prohibeix la regulació dels grans equipaments comercials, sinó que permet la intervenció dels poders públics, sempre que sigui per raons d'interès general com podria ser l'ordenació del territori, urbanisme i medi ambient, entre altres. Per tot això es fa imprescindible formular les següents propostes:

- Ordenació dels equipaments comercials vinculada a la planificació urbana i que contempli els seus efectes sobre la sostenibilitat (mobilitat, consums energètics, equipaments d'obra pública, protecció mediambiental, etc.) i que no estigui vinculada a l'especulació immobiliària. Per tant, s'ha de promoure que els establiments comercials s'han d'instal·lar dins la trama urbana consolidada en front als desenvolupaments a les perifèries.
- Introduir mesures restrictives a l'impuls liberalitzador de la política comercial del PP, tal com s'ha fet a les comunitats autònomes i municipis on governa el PSOE.

- Exigir als grans equipaments comercials que afrontin les inversions necessàries per evitar la congestió de tràfic i altres costos socials i mediambientals que no estiguin supeditades a operacions immobiliàries.
- Impulsar el desenvolupament de Centres comercials oberts i eixos comercials a les ciutats com a elements d'atracció comercial front a la perifèria urbana.
- Establir estratègies de cooperació entre polítiques turístiques i comercials per tal d'obtenir sinèrgies que potenciïn el comerç de les nostres ciutats
- Recolzar les accions a municipis dirigits a millorar les condicions dels espais urbans dedicats al comerç ambulant, com un factor vertebrador i d'atracció cap a alguns nuclis de població. També es potenciarà la formació necessària als comerciants ambulants per tal de garantir seguretat als ciutadans, seguretat tant en la compra com en la qualitat alimentària.
- Desenvolupar un pla de seguretat en el comerç en el que, a partir de les tecnologies de la informació, els comerciants puguin tenir informació de la seguretat del seu negoci i dels seus productes.

La innovació, base per a l'impuls industrial

El sector industrial de les Illes Balears, que actualment ocupa un volum en el PIB balear en torn al 8%, roman en la letargia decadent de les darreres dècades. Els favorables comportaments dels serveis i la construcció han anat en el seu detriment.

Les deslocalitzacions de produccions com ara les del calçat, la manca de tecnologia i una reduïda capitalització han estat elements determinants en l'anèmia industrial. A més, els perfils de les produccions estan incloses en els segments de demanda dèbil i mitjana, la qual cosa ha estat un inconvenient més a l'hora d'encarar la crisi econòmica.

De la mateixa manera que el volum d'empreses a les Illes Balears és molt nombrós, també és cert que molt sovint es tracta de microempreses que sovint no sobre passen les tres treballadors, la qual cosa constitueix igualment un handicap a la competitivitat.

Però aquestes circumstàncies desfavorables queden diluïdes davant les oportunitats que crea la nova economia i la globalització dels mercats, que creen nous horitzons de possibilitats canvis. No obstant, per a la transformació de les indústries balears és indispensable la introducció de les noves tecnologies y de la innovació en tots els processos de producció industrial.

La innovació ha de ser l'eix transversal que ha d'ajudar a relançar el nou model productiu. Els socialistes considerem que la innovació ha de formar part intrínseca del nostre model actual y de futur i, a tal efecte, correspon desenvolupar l'entorn necessari per aconseguir-ho.

Hi ha que fer una menció especial per al sector de la construcció i de les indústries derivades que, fins a l'esclat de la bombolla urbanística, va assolir a les Illes Balears un volum colossal. És evident que aquest sector no pot recuperar les dimensions d'antany, però és imprescindible operar una reconversió fins assolir uns paràmetres sostenibles en un marc paral·lel

d'activitat com ara són les rehabilitacions, ja sigui d'edificis d'habitatges com d'hotels i d'altres construccions turístiques. En aquest àmbit és igualment imprescindible innovar.

En conseqüència, apostam per posar en joc polítiques que dinamitzin el desenvolupament econòmic i permetre al teixit industrial existent adaptar-se als nous temps. Per aquesta raó tenim en cartera les següents iniciatives:

- Reimpulsar les polítiques de clústers empresarials on es desenvolupa la tecnologia aplicada no només al turisme – i a tots els seus derivats - com sector preponderant sinó a altres àrees d'interès productiu com ara són les del món audiovisual, les tecnologies nàutiques i aeronàutiques, les marines, les ambientals, el calçat, la bijuteria, la biotecnologia, l'agroalimentació i altres sectors essencials de la indústria balear.
- Potenciarem la relació del sistema d'innovació balear amb els programes relacionats tant a nivell estatal (Pla estatal I+D+i) com europeu (Programa Horizonte 2020). En aquest sentit reforçarem tots els mecanismes de transferència de coneixement entre la investigació pública i l'empresa i societat en general, i fomentarem els projectes de I+D+i que vinculin empreses amb grups d'investigació del sector públic.
- L'objectiu serà el 0,5% sobre el PIB a I+D+i. En aquest sentit el "Pla de Ciència" esdevindrà un instrument clau en la definició de les estratègies per rendibilitzar al màxim l'increment inversor.
- Ens fixarem l'objectiu de destinar l'equivalent al 0,5% del PIB a I+D+i. Perquè l'increment dels recursos sigui vertaderament efectiu, serà necessari revisar l'actual Pla de Ciència, Tecnologia, Innovació i Emprenedoria 2013-2017 així com l'Estratègia d'Innovació RISS3 amb l'objectiu d'adaptar-lo a la realitat de les nostra economia productiva i a la vocació d'una administració pública activa en el foment de la innovació, el coneixement i la recerca.
- Aprovarem el "Pla d'Impuls de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació" amb una vocació clarament transversal, el que implicarà l'adopció de la nova economia del coneixement com a palanca rellevant per a poder aplicar-la a altres sectors productius. Reforçarem el que actualment es denomina "innovació social". Açò és fomentarem la innovació en els sistemes públics de sanitat i educació i en la gestió dels espais territorials, en les àrees de medi ambient, cultura i esport, així com també en les pròpies estructures de l'administració. Per assolir-ho elaborarem un pla específic del que es denomina "capital social", on la innovació serà l'eix sobre el que pivotaran la accions sectorials.
- Desenvolupament d'una nova fase dels Parc Bit de Mallorca que permeti el seu creixement per als propers quinze anys i, per tant, la consolidació i la concentració de la major part del teixit empresarial i industrial relacionat amb les noves tecnologies i la recerca. També abordarem la construcció del Parc Bit de Menorca. Recuperar a Eivissa el projecte de Sa Coma, com a centre de coneixement i de formació. Espai de trobada de les empreses amb el coneixement i la investigació; espais per als clusters.
- Estendre l'experiència desenvolupada durant la darrera legislatura socialista en torn a les incubadores de empreses per tal d'estalonar les noves iniciatives industrials en el camp de la innovació

que compten amb pocs mitjans però que tenen una capacitat de producció immediata i adaptable a les necessitats. En el nou mapa industrial ja no hi ha empreses grans o petites sinó de reflexes ràpids i lents.

- Tenim a punt un Pla Industrial per a la pròxima dècada que readapti a les noves realitats tecnològiques les produccions tradicionals i que doni facilitats i empenta a les noves iniciatives que tinguin demanda en el món globalitzat. L'objectiu és activar la "triple hèlix" protagonitzada per l'administració, l'empresa i la Universitat on els clústers juguen un paper capdavanter fonamental.
- Replanteig profund de les polítiques d'ajuts públics per a l'estímul dels sectors productius. Proposam fixar les ajudes públiques lligades als retorns socials que aquestes puguin produir. Es tracta de garantir que cada ajuda suposarà una millora real i efectiva per al nostre teixit productiu i per tant per a la nostra societat.
- Preparam una estratègia de reconversió del sector de la construcció basada essencialment en la rehabilitació i no en el consum de nou territori. També pivotarà sobre la introducció de fonts d'energies alternatives en els edificis ja existents, amb les corresponents obres d'aïllament.

La petita i mitjana empresa com a eina necessària per muscular el nostre teixit productiu

Hem de ser conscients que la crisi econòmica està castigant especialment a la petita i mitjana empresa, amb la conseqüència de la pèrdua de competitivitat de la nostra economia, un increment desmesurat de la precarietat laboral i unes desigualtats entre ciutadans cada vegada majors. Hem d'entendre que una societat cohesionada, dinàmica i forta necessita d'un ampli teixit productiu on la petita i mitjana empresa hi jugui un paper fonamental. Per això mateix urgeix, enmig d'aquest temporal econòmic, la definició i posada en marxa d'un vertader Pla de vertebració i reactivació de la Petita i Mitjana empresa, el qual s'hauria de marcar els següents objectius:

- Afavorir la internacionalització de les nostres empreses esdevé absolutament imprescindible. L'objectiu és construir i consolidar un veritable Servei Econòmic Exterior de les Illes Balears, en línia amb les principals economies europees. Per això impulsarem el Pla d'internacionalització de l'Empresa Balear el qual s'estructurarà sobre les següents línies estratègiques:

- Col·laboració amb les Cambres de Comerç i l'ICEX, que inclogui els punts calents arreu del món amb possibilitats exportadores per a les nostres indústries així com plans de finançament per fer realitat aquesta activitat exportadora. Buscar acords amb el Ministeri d'Afers Exteriors per aprofitar les ambaixades Espanyoles com a plataformes reals de suport a l'empresariat de les Illes Balears.

- Dotar econòmicament el Pla d'Internacionalització d'empreses amb la finalitat exclusiva d'atorgar ajudes directes, amb criteris de transparència i publicitat, a les empreses que desenvolupin accions d'internacionalització (en aquests moments el Govern Bauzá no té partida econòmica assignada).

- Valoració pública de les accions i quantificació del retorn.
- Impulsar l'activitat de IBSA SGS per ajudar projectes empresarials amb un alt valor afegit o amb forta vocació exportadora.
- Aprovació de Plans específics pels sectors claus de la nostra activitat comercial internacional como ara la bijuteria, el calçat, l'agroalimentació, la nàutica, les TIC, l'audiovisual, la música, la tecnologia del so i la moda, entre altres.
- Estalonar el creixement de les microempreses amb l'objectiu de que augmentin el seu volum i, en conseqüència, la seva capacitat de competir arreu del món.
- Potenciar la OTRI com a canal de transmissió de la innovació de la universitat a la empresa i establir contacte amb d'altres OTRI per que pel tipus d'innovació i resultats d'investigació que mostrin siguin rellevants pel nostre teixit productiu.
- El nou Govern sorgit de les eleccions autonòmiques del proper mes de maig de 2015 ha de concentrar tots els efectius dispersos en diferents conselleries i formar un nucli compacte per a la internacionalització empresarial balear i de la projecció exterior de la imatge de Balears en el seu conjunt.
- Posicionar internacionalment la nostra economia també vol dir promoure i atreure inversió productiva a les nostres illes. En aquest sentit necessitem arrelar empreses estrangeres que aportin activitats de major valor afegit.
- Per assolir aquest objectiu necessitem d'una plataforma que acompanyi i afavoreixi la implantació d'aquelles empreses foranies capaces de generar economia i riquesa. Per això des de l'acord amb els sectors empresarials emprendrem els esforços necessaris encaminats a facilitar la posada en marxa de la plataforma d'inversió forana.
- En definitiva, el creixement industrial balear no ha d'estar basat només en la demanda interna sinó que s'ha d'obrir a l'exterior i entrar de ple en la nova economia globalitzada. Això és una de les claus per a la recuperació econòmica i, per damunt de tot, un impuls sòlid i sostenible per a la creació de nous llocs de feina de qualitat.
- La visió del fet global no ha de fer oblidar l'existència, a les Illes Balears, de minúscules indústries de caire artesanal, que guarden l'essència d'oficis gairebé desapareguts o, en tot cas, amb molts pocs representants que encara els exerceixen. En el seu conjunt es tracta de produccions mínimes però que gaudeixen, per això mateix, d'un alt valor afegit. Al mateix temps, contribueixen a dinamitzar l'economia local del municipi.
- A les Illes Balears hi ha classificades gairebé 300 activitats artesanals que tindran el decidit suport del Govern per tal de posar en valor els trets diferencials de les seves produccions tradicionals per tal de que puguin seguir la teva tasca i contribuir al manteniment d'una indústria històrica, cultural i artística i a la petita economia local. Aquests artesans mereixen reconeixement social i dignitat professional.

En un altra àmbit, els socialistes defesam una altre modalitat instrumental de l'economia: el cooperativisme, una fórmula empresarial que crea llocs de treball i garanteix una gestió democràtica del negoci entre tots els socis. La societat actual ens dirigeix cada cop més cap a empreses d'economia social i cooperativa amb una gestió democràtica on tots els socis poden decidir en igualtat de condicions. El concepte cooperativa implica socialitzar els coneixements de tots els membres per aconseguir crear equip, cohesió i assolir sinergies que facin les empreses més competitives. Els camps de la formació, del Treball i, com es veurà a continuació, l'agricultura, son àmbits molts abonats per fer rendible aquest sistema organitzatiu.

El sector agrari: competitiu, respectuós amb el medi i amb productes de qualitat

Hem d'aconseguir un sector agrari competitiu, respectuós amb el medi i amb productes de qualitat al servei del consum sempre tenint en compte el fet insular, les condicions, sobre tot les dimensions i les distàncies, que ens fan tenir unes peculiars característiques. Els eixos estratègics d'acció i les accions planificades, han de tenir amb compte els plans i programes nacionals i comunitaris, per el que les accions que es proposen, han de millorar els aspectes socials, econòmics i mediambientals: Fomentar una activitat econòmica continuada i diversificada en el medi rural, mantenint un sector agrícola, ramader, forestal i derivat de la pesca, i impulsant la creació de llocs de feina i renda.

- Assegurar la continuïtat de les explotacions agràries com eina bàsiques del desenvolupament econòmic en el món rural i de l'equilibri territorial ; amb el suport a la subscripció de contractes territorials d'explotació, que pretendran fomentar el desenvolupament i manteniment d'usos sostenibles en el sector.
- Fomentar els mètodes de producció agrària integrada, ecològica i els específics de les illes
- Informació i formació professional ocupacional i continua dels treballadors.
- Implantació a les cooperatives i empreses de sistemes integrats de gestió (amb matèria de qualitat, medi ambient i seguretat i salut laboral).
- Promocionar la venda directa i ecològica.
- Estalvi, eficiència i millores ambientals en l'ús de l'aigua. Implantant plans d'estalvi i de gestió sostenible de l'aigua a municipis i mancomunitats. Continuar en les infraestructures per a la utilització d'aigües regenerades per el reg en substitució d'aigua subterrània, fins a aconseguir : "ni una gota d'aigua depurada a la mar".
- Incentivar la generació d'energies renovables en el medi rural, promocionant el canvi tecnològic, incentivant l'estalvi i l'autoconsum, així com les millores en l'eficiència.
- Crear un programa "agrorrutes del bon gust" d'oferir rutes o itineraris per les zones rurals per visitar establiments o empreses agràries de producció i/o venda de productes. El denominador comú serà la qualitat i el bon gust atenent a criteris d'excel·lència; així mateix potenciar clubs de productors potenciant els productes que pertanyen a D.O.(denominacions d'origen), IGP (indicació geogràfica protegida), marques de qualitat i agricultura ecològica , reconegudes per l'administració. Totes les rutes estaran lligades a plans turístics.

Malauradament, la importància estratègica que tots l'hi atribuïm al sector agrari no es correspon amb la seva capacitat productiva, ni en la empenta econòmica que hauria d'aportar al conjunt de la societat. I és des del reconeixement d'un sector cabdal que es troba en declivi, que poc a poc va perdent musculatura, i que per tant necessita d'importants estímuls per al seu enfortiment, que el socialistes de les Illes Balears plantejam, en el si d'aquesta conferència política, el debat i les millors opcions per al seu enfortiment.

Els motius que expliquen el poc pes econòmic de l'agricultura en el conjunt de l'economia Balear i la seva manca de rendibilitat poden resumir-se en els següents apartats:

- Els costos derivats de la insularitat.
- L'estructura de la propietat amb fórmules com ara l'amitjeria, l'elevat preu de la terra com a conseqüència de la pressió del mercat immobiliari de segones residències .
- La manca de professionalització, modernització i aposta per la innovació.
- L'elevada edat mitjana dels agricultors com a conseqüència d'un escàs relleu generacional.

Tots aquests factors alhora fan de les Balears la comunitat autònoma d'Espanya on menors rendibilitats es produeixen en les explotacions agràries i on l'indústria agroalimentària té menor marge brut d'explotació amb tan sols l'1,2%.

L'aposta per el sector agrari, per el seu enfortiment i la seva viabilitat de futur passa inexorablement per incrementar rendibilitats en les explotacions, per fer-les més productives i més competitives.

Una productivitat i una competitivitat que necessàriament ha d'anar acompanyada de majors rendibilitats en la producció i per tant d'una major qualitat dels productes, afavorint la seva diversificació, incrementant el seu valor afegit, enfortint les estructures de comercialització i consolidant el cooperativisme agrari.

El camí de la millora de la renda agrària l'hem de trobar impulsant la pròpia estructura agrària. És per això que els socialistes de les Balears rebutgem de ple l'actual llei agrària, la qual busca incrementar els recursos econòmics per la via de l'afavoriment de les plusvàlues urbanístiques, de les activitats i els equipaments aliens al sector agrari en el món rural, per la via de la terciarització del sòl rústic.

Front aquest model especulatiu que aprofundeix en les ferides de l'agricultura i la ramaderia balear, que s'oblida del paper fonamental que el sector agrari juga en la vertebració i estructuració del nostre territori i que per res té en compte ni els valors ambientals ni els paisatgístics, els socialistes de les Balears volem apostar fort per la millora del món agrari, per la rendibilitat de les seves explotacions i per la qualitat de vida dels seus actors principals.

Per aconseguir-ho necessitem no tan sols que l'Estat Espanyol i la Unió Europea reconeguin el fet diferencial de la insularitat sinó que a més, aquest reconeixement, vengui acompanyat per la compensació econòmica dels costos atribuïts.

Els socialistes estem disposats a reconduir aquesta situació amb un catàleg d'iniciatives:

- Promourem eficaçment les diverses formes de participació en l'empresa i fomentarem, amb una encertada legislació, les societats cooperatives alhora que protegiem, estimularem i incentivarem l'activitat que desenvolupin les societats cooperatives mitjançant l'adopció de mesures que afavoreixin la inversió empresarial, la creació d'ocupació i l'elevació del nivell formatiu.
- Juntament amb la compensació dels costos derivats de la insularitat es fa necessària la decidida aposta per un model productiu on la qualitat de la producció i l'aposta per el valor afegit dels productes agroalimentaris aportin majors rendibilitats. En aquest sentit proposem declarar la ramaderia i l'agricultura ecològica sectors estratègics de les Illes Balears.
- La declaració de la ramaderia com a sector estratègic suposarà l'aprovació d'un Pla de Reestructuració del sector lleter el qual haurà de permetre fer front a la liberalització de la quota lletera que es produirà el 1 d'abril de 2015.
- També serà necessària l'aprovació de dos plans d'enfortiment dels sectors porcí i boví. Aquests plans s'hauran de basar en l'impuls de marques pròpies, es estudiades estratègies de comercialització, en el recolzament directe de l'indústria agroalimentària, el foment de l'R+D+I als sectors porcí i boví, juntament amb l'impuls de races autòctones com ara el porc negre de Mallorca o la vaca vermell de Menorca.
- Fomentarem les explotacions comunitàries de la terra a través de formules associatives, cooperatives i sat's, que permeti una major rendibilitat a les explotacions, així com el foment de les agrupacions i/o organitzacions de productors, ja que mitjançant l'ordenació de l'oferta faciliten una major orientació de la produccions al mercat, la implantació d'innovacions i el desenvolupament d'accions per a la millora de la sanitat, la seguretat, la qualitat i la sostenibilitat, i milloren l'equilibri de la distribució de costos i beneficis en la cadena de valor dels productes agroalimentaris.
- Garantirem la participació de les organitzacions agràries i cooperatives en els òrgans de consulta de l'administració seguint amb els models de la Unió Europea.
- Enfortirem el Consell Balear de la Producció Agrària Ecològica (CBPAE), com entitat certificadora de la qualitat dels productes ecològics a nivell de les Illes Balears.
- Garantirem les qualitats de la producció en general i apostarem per les marques de qualitat que aportin les màximes garanties. Impulsarem la preservació del domini públic dels vials existents en sòl rústic amb la creació d'un inventari a nivell insular de camins rurals que permeti als ajuntaments incorporar-ho al seu catàleg municipal. La primera passa necessària per garantir el pas públic a la totalitat dels camins i evitar-ne així el decadent i paulatí procés de la privatització del domini públic.
- Des de l'àmbit insular establirem les mesures per al desenvolupament del Pla de Custòdia del Territori/paisatge, el qual permetrà l'obtenció d'ajudes als propietaris per restaurar i conservar finques. Amb la voluntat de mantenir la tradició i costum arrelades a les nostres illes, suprimirem l'ús lucratiu dels vedats de recursos silvestres. No compartim aquesta màxima de la dreta de rendibilitzar

econòmicament qualsevol acció. Al manco no aquelles que rompen amb els orígens ancestrals i més quan això suposa directament un perjudici per els que sense recursos econòmics se'ls privarà de l'oportunitat de buscar esclata-sangs, gírgoles, espàrecs... tal com havien fet tota la vida.

Millorar l'explotació i la conservació dels recursos marins

La incidència del sector pesquer sobre les macro xifres econòmiques d'aquesta comunitat és molt baixa, donat que tot just genera uns 550 llocs de feina i la seva aportació al PIB està al voltant d'un 0,14%.

Aproximadament, aporta un 15% de la demanda de peix en el mercat de la nostra Comunitat, però té la seva fortalesa en esser proveïdor d'un producte fresc, d'alta qualitat i molt variat, d'un valor gastronòmic alt a la nostra dieta mediterrània.

Vistes aquestes xifres, és precís dir que aquest sector té una importància social, cultural i tradicional enorme, perquè la pesca i el seu món formen part de la nostra cultura gastronòmica, forma part del nostre paisatge (tan important turísticament), forma part d'una forma de vida, forma part de la de la nostra identitat com a poble illenc que som.

Les directives europees d'aplicació, la llei estatal de pesca, la llei autonòmica de pesca i l'Estatut d'autonomia conformen l'ordenament jurídic d'aplicació al sector pesquer de les Balears, i per tant, es precís encaixar-hi les competències dels Consells Insulars.

La conservació, la protecció i la millora de la qualitat del medi marí és la garantia de futur, per això han de ser la referència de les polítiques en matèria de pesca.

La modernització del sector pesquer, amb la finalitat de reduir despeses d'explotació i augmentar la rendibilitat; reduir l'impacte sobre les poblacions i sobre els fons marí; aplicar avanços tecnològics per fer les arts més selectives i per disminuir el cost energètic; millorar la capacitació dels professionals, són les bases sobre les que assentar les polítiques del sector pesquer, així com millorar la comercialització dels productes de la mar, amb la finalitat d'acostar el producte al consumidor.

Davant aquest mapa referencial, els socialistes treballarem, entre altres, amb les següents iniciatives:

- La definició del Mar Balear. I és que per fer efectives actuacions de llarg termini que ajudin a enfortir el sector pesquer els socialistes proposem impulsar la delimitació del Mar Balear: l'espai d'aigües que delimiten l'arxipèlag balear. Una aprovació que no correspon a l'àmbit institucional però sí l'impuls de la iniciativa. En aquest sentit promourem totes les actuacions necessàries davant de l'Estat Espanyol i la Unió Europea perquè les aigües que banyen les nostres costes tinguin entitat pròpia.
- El impuls d'actuacions que garanteixin la sostenibilitat dels recursos. Dins el conjunt de mesures a adoptar esdevé necessari també fixar una estratègia que enforteixi les reserves pesqueres tant en quantitat com en qualitat. És per això que els socialistes

proposen la creació de noves reserves marines entre les quals cal citar les de la costa de la Serra de Tramuntana, a Mallorca, i la de la zona de l'illa de l'Aire, a Menorca.

- Instarem a la revisió a la normativa estatal que permet que altres flotes alienes faen in en les actuals condicions en aigües d'Eivissa i de Formentera.
- Activar instruments de participació entre l'administració pública, el sector la UIB i l'IEO en la presa de decisions.
- Millorar la comercialització dels productes de la mar, mitjançant les marques, precintes i distintius. En aquest sentit proposem impulsar una marca pròpia de les Illes Balears que sigui garantia de qualitat alhora que distintiu de consum en el sector de la restauració i de la venda en mercats tradicionals.
- Proposem també la definició de les polítiques en matèria de pesca recreativa en base als principis de la gestió sostenible, la recuperació de les espècies, la supressió de pràctiques i tècniques de pesca abusives i poc respectuoses amb el medi ambient i la gestió de les reserves marines i la simplificació de les tramitacions administratives. Tot des de la recerca de l'acord amb la Federació d'associacions d'usuaris d'instal·lacions portuàries de les Illes Balears. Millorar la formació dels professionals de la mar.

Les prioritats energètiques, clau per el futur econòmic de les nostres illes

Si coincidim a concloure que la política energètica és un element clau de l'acció de govern en qualsevol moment, ho ha de ser molt més quan en una situació de crisi econòmica es precisen instruments eficaços per propiciar la sortida de la mateixa.

Malauradament però, pareix que aquestes reflexions tan bàsiques no formin part dels diferents governs del Partit Popular. Basti ressenyar que tots els sectors industrials han mostrat la seva rotunda oposició a les mesures legislatives impulsades pels govern populars, argumentada sobre la deterioració que les mateixes comporten per a la competitivitat de les nostres empreses.

En paral·lel, des del punt de vista social, les famílies han sofert en el que portem de legislatura un increment de la factura de la llum que no té precedents i que s'ubica entorn 20% en el rebut de les llars.

El balanç ambiental no pot ser més decebedor. Cap de les normes aprovades permet entreveure un major compromís amb la sostenibilitat que vagi més enllà de la retòrica utilitzada en la presentació de les mateixes, radicalment desmentida sempre en l'articulat que les substància.

Alguns exemples són el Decret 1/2012 que el Govern Central va utilitzar per fer efectiu l'apagada de les energies renovables al nostre país, i que va merèixer un seriós correctiu per part de la Comissió Europea, olímpicament ignorat pel Consell de Ministres. També l'anomenada Llei de Mesures Fiscals per a la Sostenibilitat Energètica del mes de desembre, desqualificada des de tots els àmbits. I fins i tot el Real Decret Llei 9/2013 al qual des del Grup socialista al Congrés dels Diputats s'hi presentà recurs d'inconstitucionalitat.

A aquesta complicada situació del sector elèctric a nivell nacional, hem de sumar-hi les particularitats específiques que configuren la realitat de les Illes Balears i molt especialment les referides a l'escassa penetració de les energies renovables.

És que l'estructura de la propietat i el factor d'escala quan s'avaluen els impactes paisatgístics en comparació amb la península ibèrica, juntament amb l'increment dels costos derivats de la pròpia insularitat, explica que la producció d'energies renovables a les Illes Balears no superi el 4% del consum total.

Una realitat que ens allunya moltíssim dels objectius fixats per la Unió Europea, tant en producció d'energia renovable, les quals fixen una producció del 30% per a l'any 2020, com també en reducció d'emissions de CO₂, les quals s'haurien de reduir en un 20% en aquesta mateixa data. I a aquesta realitat hem de sumar-hi les desigualtats energètiques entre illes constatada amb al decisió de no construir el gasoducte fins a l'illa de Menorca (amb els perjudicis que sobre la reducció d'emissions de CO₂ comporta aquesta decisió) o la impossibilitat que s'afavoreixi l'autoconsum elèctric i la venda dels seus excedents.

Tot junt, un cúmul de despropòsits que reclamen a crits un canvi de rumb. I per fer front a aquesta pèssima situació energètica de les Illes Balears, el Partit Socialista proposa les següents actuacions:

- La creació d'una taula de diàleg amb els agents econòmics i socials en la qual s'acordin mecanismes estables que assegurin que l'energia sigui un factor de competitivitat i generador d'ocupació de les empreses, i no el llast en el qual l'estan convertint les actuals decisions de govern.
- L'elaboració d'una nova Llei del Sector Elèctric convergent amb l'Estratègia Europea en matèria d'energia en el marc d'un acord polític i social el més ampli possible.
- L'aprovació d'un Règim Especial per a les Illes Balears en matèria energètica ambiciós i realista, que doni resposta a les exigències i les demandes de la ciutadania i l'empresariat balear, el qual haurà de recollir les següents propostes:
  - Que el Govern de l'Estat deixi sense efectes per a les Illes Balears les previsions fixades en els articles 3 i 4 del Reial Decret 1/2012, de 27 de gener, de moratòria per a les renovables.
  - Que el Govern Central fixi, en aquest nou Règim Especial en matèria energètica per a les Illes Balears, una pre-assignació de retribució, per a les instal·lacions de tecnologia eòlica, fotovoltaica i termoelèctrica ubicades a les Illes Balears, amb un objectiu de potència no inferior als 150 MW als efectes del previst a la legislació vigent.
  - Que el Govern Central reguli l'autoconsum elèctric en la modalitat de "balance neto" a les Illes Balears amb la finalitat de garantir la venda dels excedents energètics que es produeixin a Red Eléctrica.
  - L'elaboració d'un Pla d'Implantació d'Energies Renovables per a cada una de les Illes Balears que garanteixi el compliment dels següents principis: el del consens social, econòmic, polític i institucional, el de l'eficiència energètica i econòmica, el de la preservació paisatgística i mínima alteració dels valors territorials, el de

la reversibilitat de les instal·lacions i el del foment de la innovació i implantació de les noves tecnologies.

● La incorporació de la connexió entre les illes de Mallorca i Menorca a la planificació estatal vigent mitjançant gasoducte submarí integrat al conjunt del sistema gasista espanyol.

No rotund a les prospeccions de petroli i al "fràking"

Així mateix els socialistes volem ser clars alhora de fixar el nostre posicionament i rebutjar de forma rotunda les propostes de prospeccions que van a la recerca de combustibles fòssils tant pel que fa a la recerca de gas d'esquist (mitjançant la tècnica denominada fracking) com les de petroli al llarg de la mediterrània occidental.

Els sondejos, per ells mateixos, representen una alteració geològica de conseqüències i abast imprevisibles, que van des de terratrèmols, a la contaminació irreversible d'aqüífers, passant per l'afectació d'espècies marines vulnerables. Efectes, tots ells plenament contrastats que incidiran sobre la situació ambiental, econòmica, i social de les nostres illes i que abastarà una superfície superior als 30.000 quilòmetres quadrats.

A més la finalitat dels sondejos, que no és altre que l'exportació de recursos subterranis de gas i petroli, és contrària a l'estructura productiva de les illes amb el risc cert de pèrdua de valors ambientals, socials i econòmics assolits. Alhora que presenta més que discutits beneficis econòmics i socials per als habitants de les illes.